

ایرج پزشکزاده، طنزپرداز و خالق «دایی‌جان ناپلئون» در ۹۴ سالگی در آمریکا از دنیا رفت.

صفحه انتشارات فرهنگ معاصر و ناشر کتاب‌های پزشکزاد در یادداشتی نوشته است:

«عالیجناب پزشکزاد عزیز

در سوگو شما که تلخ‌ترین‌ها در شیرینی کلامتان شربتی می‌شد تا بی‌مرثیه‌خوانی علاج درد کند، شرم دارم که به ماتم بنشینیم؛ که این طریق شما نبود و ما از شما آموختیم که زندگی را سستایش کنیم، رنخ‌ها را به استهزا بگیریم و به جای تسلیم ماتم شدن با سلاح شادمانی به جنگ سببهای برویم. دل‌تنگی نبودنتان را چون سرو استوار قامتان بر ادبیات ایران‌زمین ارج می‌نهیم تا جنگلی شود سرشار از شادمانی، عشق به زندگی و فرهنگ این مرز و بو.

سفر به سلامت

سلام ما را به هفت‌هزارسالگان برسائید.

انتشارات فرهنگ معاصر ناشر رسمی آثار زنده‌نام ایرج پزشکزاد.»

ایرج پزشکزاد (الف.ب. پد آشنا) (زاده ۱۳۰۶) از نویسندگان و طنزپردازان معاصر ایرانی بود که در ۲۲ دی ۱۴۰۰ در سن ۹۴ سالگی در لس‌آنجلس از دنیا رفت.

او بیشتر به خاطر آفرینش رمان «دایی‌جان ناپلئون» و شخصیتی به همین نام شناخته می‌شود که در سال ۱۳۵۵ مجموعه تلویزیونی «دایی‌جان ناپلئون» توسط ناصر تقوایی برگرفته از این رمان ساخته شد.

«حجاج مِم‌جعفر در پاریس» (خاطرات)، «مشائ‌الله خان در بارگاه هارون‌الرشید» (رمان)، «بوبول»(طنزیات اجتماعی) «اسمون ریسمون»(طنزیات ادبی)، «دایی‌جان ناپلئون» (رمان)«ادب مرد به ز دولت اوست تحریر شد» (نمایش‌نامه)، «انترناسیونال بچه‌پرورها»(طنزیات سیاسی)، «شهر فرنگ از همه رنگ» (طنزیات سیاسی و اجتماعی)، «خانواده نیک‌اختر» (رمان)، «رستم‌صولتان»(طنزیات اجتماعی)، «گلگشت‌خاطرات»(طنزیات اجتماعی)، «پسر حاجی باباجان»(نمایش‌نامه)، «به یاد یار و دیار»(خاطرات) و «بلیط خان‌عمو» (نمایش‌نامه) از جمله آثار به‌جامانده او هستند.

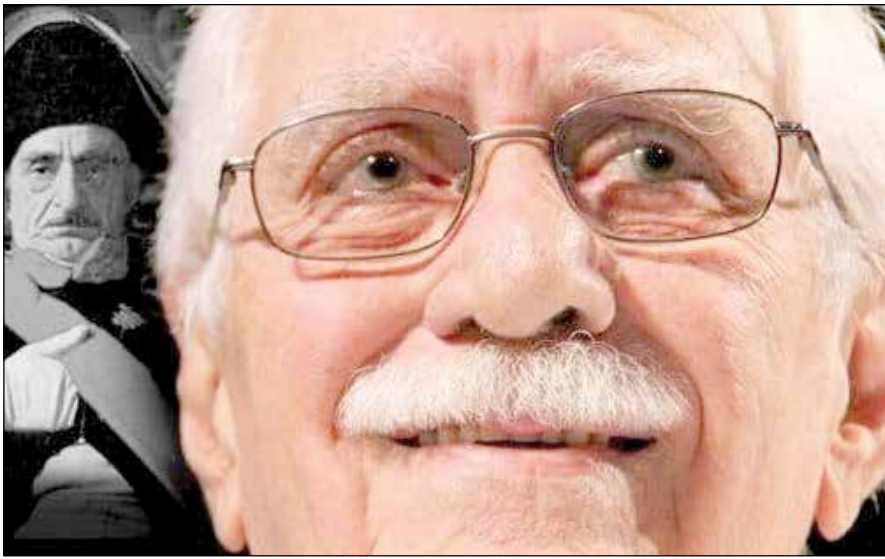
همچنین ترجمه کتاب‌های «روزولت» نوشته سسارا دلاو روزولت، «ملک مقرب در جمع شیاطین»، «دختر گرچی»، «زندگانی کازابلانکا» و «ماروا» نوشته موریس دوکیرا، «دیزیره» اثر آن ماری سلینگکو، «افسونگران دریا»

کتاب «مسئله بودن و نبودن» با زیر عنوان عشق، فقدان و آنچه در پایان اهمیت دارد، نوشته اروین.
د. یالوم ماریلین یالوم با ترجمه نازی اکبری منتشر شده است.
و با بزرگ‌ترین آمار فروش در ایران، این کتاب از ۳۵ پیش با عنوانین «جمعه حیاتی»، «زمینگیر شدن»، «آگاهی از ناپایداری»، «چرا به مراکز زندگی بسا مراقبت‌های دایمی نقل مکان نمی‌کنیم؟»، «بازنشستگی: لحظه دقیق تصمیم‌گیری»، «پس‌روی‌ها و آرزوهای تازه»، «باری دیگر خیره به خورشید»، «به هر حال این مرگ

ایرج پزشکزاد در گذشت

وداع با خالق «دایی‌جان ناپلئون»

و جالب این‌که پزشکزاد در این اثر مرز مشترکی بین طنز و فکاهه ایجاد کرده، یعنی می‌توان گفت این کتاب هم طنز است و هم فکاهه و هر دو را با هم دارد.

او افزود: پزشکزاد در شوخی‌نویسی بسیار قدرتمند است. در شخصیت‌پردازی و فضاسازی هم بسیار قدرتمند است؛ در فضاسازی می‌توانم بگویم علی حاتمی ادبیات ایران است زیرا می‌توانید با خواندن کارش تصویرسازی کنید. اگر سریال «دایی‌جان ناپلئون» ناصر تقوایی را با کتاب پزشکزاد مقایسه کنید - نمی‌خواهم بگویم ساخت این سریال راحت بوده، تقوایی اثر درخشانی خلق کرده - پزشکزاد چنان شخصیت‌ها را ساخته و پرداخته و چنان فضاسازی درست توصیف شده، آن خانه و حیاط‌ها، ورودی و خروجی و بازار چنان قفسنگ تصویر شده که می‌توان گفت مثل جزئیاتی که علی حاتمی در سینما داشته، آقای پزشکزاد در نوشتار خود داشته و با جزئیات به مسائل پرداخته است، برای همین سریال «دایی‌جان ناپلئون» موفق شد زیر یک پری‌ساخت بسیار قوی وجود داشته، هرچند آقای تقوایی زحمت کشیده است. این کتاب همه چیز را توأم داشته؛ داستان بسیار قوی، جزئیات دقیق، شخصت‌سازی قدرتمند و داستان تاریخی.

شانس ایرج پزشکزاد

رویا صدر با بیان این‌که پیوند زبان زنده و عامیانه مردم

کوچه و بازار با زبان ادب فارسی آثار طنز ایرج پزشکزاد را خواندنی‌تر کرده، می‌گوید: کمتر نویسنده‌ای این شانس را یافته که نوشته‌هایش به‌صورت تکیه‌کلام مردم کوچه و بازار دربیاید و وارد زبان و فرهنگ سیاسی و اجتماعی مردم ما شود. این طنزپرداز و پژوهشگر طنز در پی درگذشت ایرج پزشکزاد، در یادداشتی که در اختیار ایسنا قرار داده، نوشته است: خبر کوتاه بود: «ایرج پزشکزاد چهره بی‌بدیل طنز ایران درگذشت.» می‌توانیم با تاسف از درگذشتش به یاد بیاوریم که رمان «دایی‌جان ناپلئون» او با طنز شیرین، هوشمندانه و کنایه‌اش رمان یکه طنز تاریخ ادبیات ماست. کمتر نویسنده‌ای این شانس را یافته که نوشته‌هایش به‌صورت تکیه‌کلام مردم کوچه و بازار دربیاید و وارد زبان و فرهنگ سیاسی و اجتماعی مردم ما شود.

می‌توانیم به یاد بیاوریم که پزشکزاد قلمی چندمنظوره داشت که نقد نمایشنامه، پژوهش، رمان، ترجمه، داستان کوتاه و نقد ادبی طنز توانست آثار ماندگاری از خود به‌جا بگذارد. پزشکزاد متولد ۱۳۰۶ و از نویسندگان دوران گذار ایران از سنت به مدرنیته بود. در خانواده‌ای اشرافی بزرگ شده و در فضای زندگی مدرن تحصیل کرده بود و از رهگذر آشنایی نزدیک با تقابل این دو فضا توانست به روانشناسی اجتماعی و سیاسی عمیق آدم‌های دوران خود دست یابد و با دستمایه قمار دادن یافته‌های خود به آثار طنزش عمق بخشد. رمان «دایی‌جان ناپلئون» حکایتگر زوال اشرافیت در سایهٔ رشد بورژوازی و تغییر ساختاری طبقات اجتماعی در دهه‌های ابتدای قرن حاضر است. جاری ساختن لحن‌های متفاوت برای آدم‌های این اثر به تناسب کاراکتر، شخصیت و جنسیت آن‌ها به طنز عبارتی آن عمق می‌بخشد. طنزی شیرین، هوشمندانه، چندلایه و کنایه که بر بنسטר قصه‌ای سراسرت و بی‌دعا جاری می‌شود و در انعکاس رفتار و روابط آدمیان در سطح نمی‌ماند و به عمق رفتارهای فردی و اجتماعی نقب می‌زند تا رنگ اثری تمثیلی درباره جامعه ایرانی به خود بگیرد و اصطلاح «نگاه دایی‌جان ناپلئونی» به‌عنوان نماد توهم توطنه و جنون خودفرمان‌پنداری در حافظه جمعی ایرانیان جا بگیرد. ما در شخصیت‌های دایی جان ناپلئونی خودمان را دیدیم. شخصیت‌هایی که دقیق و هنرمندانه پرداخته شده‌اند تا هر یک نمایندهٔ یک تیب اجتماعی و شخصیتی باشند و ذهن ایرانی در پس هاله طنز قوی و ماندگار اثر، شخصیت‌هایی باورپذیر و زنده را ببیند که با آن‌ها آشناست.

«مسئله بودن و نبودن» تجربه مشترک اروپین و ماریلین یالوم

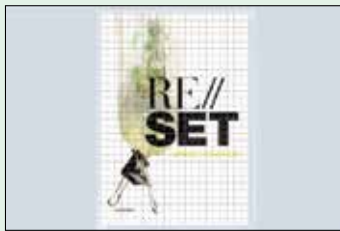
چالش ماه‌های آخر در کنار هم بودن

با بازنشستگی با احتیاط روبه‌رو می‌شوم و آن را با دوزهای کم امتحان می‌کنم. روان‌درمانی کار همه عمرم بوده و رها کردنش دردناک است. چند سال پیش، اولین قدمم به سوی بازنشستگی را برداشتم، زمانی که تصمیم گرفتم به درمانجویان جدیدم از همان اولین جلسه بگویم که فقط آن‌ها را به مدت یکسال خواهم دید. برای تنفر من از بازنشستگی از شغل روان‌درمانی دلایل بسیاری وجود دارد. دلیل اصلی این است که منن از نبودن» و تجربه ماه‌های بسیار لذت می‌برم و تا این مقطع از عمرم در این کار خیره شدم.

دلیل دیگرش، که آن را با کمی شرمندگی اعلام می‌کنم، این است که دلنگت شنیدن آن همه قصه می‌شوم. من برای شنیدن قصه عطشی سیری‌ناپذیر دارم، مخصوصاً برای قصه‌هایی که بتوانم در تدریس یا نوشته‌هایم استفاده کنم. از کودکی عاشق قصه بوده‌ام، و به‌غیر از سال‌های تحصیل در دانشکده پزشکی، همیشه، بی‌بروبرگرد، قبل از خواب کتاب خوانده‌ام.»

کتاب «مسئله بودن و نبودن» با زیر عنوان عشق، فقدان و آنچه در پایان اهمیت دارد، نوشته اروین. د. یالوم ماریلین یالوم با ترجمه نازی اکبری در شمارگان ۱۱۰۰ نسخه و با قیمت ۵۵ هزار تومان از سوی انتشارات ققنوس منتشر شده است.

نمایش آثار هما امامی در موزه اهلن آلمان

مجموعه‌ای از آثار هنرمندان کشورهای مختلف با نگاهی به بحران‌های جهانی در نمایشگاه «تنظیم مجدد» به نمایش درآمده است. به گزارش هنرآنلاین، نمایشگاه گروهی RESET در The Ahlen Art Museum آلمان برپاست. در این نمایشگاه ویدئوها، عکس‌ها، اینستالیشن‌ها، مجسمه‌ها و طراحی‌های ۱۹ هنرمند از کشورهای مختلف در معرض دید قرار دارد و هما امامی نیز یکی از هنرمندان حاضر در این رویداد است. در این نمایشگاه به ارتباط میان بحران و خلاقیت و تأثیرات آن‌ها بر هنرمندان توجه شده است و به دنبال پاسخ به سوالاتی مانند این است که در شرایط بحرانی، هنرمندان می‌توانند چاره‌دارنده باشند یا الهام‌بخش؟ در استیتمنت این نمایشگاه آمده است: جامعه ما که در چندین سال گذشته دارای حداکثر کارایی بوده است، به طور هم‌زمان و برای مدت طولانی در حالت بحران مزمن نیز به سر می‌برده است. همه‌گیری کرونا فقط این موضوع را تشدید کرده و آن را به وضوح قابل مشاهده کرده است. تحرک و بهروروی تقریباً متوقف شد. فرآیندهای مبادله جهانی دیگر کارساز نبود، موقعیت‌های شغلی شکننده بود و زندگی آسیب‌پذیر بود. محدودیت‌های رشد و پیشرفت به وضوح قابل درک بود. در چنین شرایطی این سؤال بیش از پیش مطرح می‌شود: چگونه می‌خواهیم زندگی کنیم؟ چگونه می‌توانیم عدالت را برای نسل‌های آینده ادا کنیم؟ کدام تغییرات اساسی برای این امر ضروری است؟ آیا ممکن است در بحران فرصتی وجود داشته باشد؟ به نظر می‌رسد ما به یک شروع تازه، یک «تنظیم مجدد» نیاز داریم.»

هما امامی متولد ۱۳۳۴ است و پس از اتمام تحصیلات در رشته مجسمه‌سازی از دانشکده هنرهای زیبای دانشگاه تهران، تحصیلات خود را در آلمان ادامه داد و هم اکنون در مدرسه موسیقی و هنر شهر بوهل آلمان به تدریس مشغول است. آثار او در بسیاری از موزه‌ها و مؤسسه‌های فرهنگی آلمان و اروپا به نمایش درآمده است.

عضو و مدرس باسابقه دارد که توانایی داوری دارند و فیلمسازان مستقل فیلم کوتاه که در فستیوال‌های بین المللی سابقه‌ی داوری دارند، کم نیستند. آیا امکان انتخاب از میان این افراد وجود نداشته است؟
تأثیر سیاست‌ها و نگاه سینمایی بلند در پس این انتخاب واضح است و نتیجه‌ی این تصمیم به صلاح فیلم کوتاه کشور نیست. نتیجه‌ی این داوری، حتماً ترجیح عناصر

حوزه نتیجه‌ی قابل قبول نخواهد داشت.

با احترام به حق انتخاب دبیر محترم

جشنواره فیلم فجر و احترام به اعضا محترم داوران اعلام شده لازم است سوال شود چرا هیچ یک از افراد موثر، متخصص و تاثیر گذار فیلم کوتاه در ترکیب داوران معرفی شده وجود ندارد؟ آیا این امکان وجود نداشت که به ترکیب داوران اعلام شده، یک نفر از اعضا

صنف فیلم کوتاه نیز اضافه شود؟

انجمن فیلم کوتاه ایران بیش از ۳۶۰ نفر عضو باسابقه و فعال در سینمای کشور دارد که برخی از فیلمسازان سینمای بلند و برخی از مدیران بخش‌های فرهنگی و سینمایی کشور عضو آن هستند، در بخش‌های دانشگاهی کشور، اساتید مطرح و باسابقه‌ی آشنا به فیلم کوتاه کم نیستند. انجمن سینمای جوانان ایران بیش از صد‌ها نفر

فرهنگی

اخبار کوتاه

همایون شجریان برای «حیران» خواند

همایون شجریان در کنار همایون شجریان پسرش

همایون شجریان عنوان‌بندی پاپایی سریال «حیران» ساخته حسن فتחי را خواند. به گزارش ایسنا، همایون شجریان عنوان‌بندی پاپایی سریال عاشقانه حسن فتחי را خوانده و فردین خلعتبری آهنگسازی آن را به عهده

داشته است. صفحه شخصی سریال «حیران» با انتشار صدای همایون شجریان از تلاطم همکاری این هنرمند تا پایان کار خبر داده و اعلام کرده است: «این قطعه همه داستان شنیده و قصه همکاری شنیدنی ادامه خواهد داشت…» «حیران» شانزدهمین سریال حسن فتחי پس از مجموعه‌هایی همچون شب دهم، مدار صفر درجه و میوه ممنوعه و دومین سریال او در شبکه نمایش خانگی پس از سریال «شهزاده» است و روایتگر زندگی حیران - یکی از همسران ناصرالدین شاه -است.فیلمنامه «حیران» را احسان جوامرمد و حسن فتחי نوشته‌اند و اسماعیل عفیفه تهیه‌کنندگی آن را بر عهده دارد. بهرام رادان، پریاز ایزدیار، امیرحسین فتחי، امیر جعفری، رویا تیموریان، مهدی پاکدل، رعنا آزادی‌ور، ستاره پسیانی، غزل شاکری، سمیرا حسن‌پور، کاتانه افشاری‌نژاد، مرضی اسماعیل‌کنشی، هومن برق‌نورد، مهدی کوشکی، فاطمه مسعودی‌فر، بهناز نازی، غلامرضا نیکخواه، سیناوش چراغی‌پور، محمد شیرینی، حمیدرضا نعیمی، رضا جهانی، الهام نامی، نهال دشتی، سینا رزائی، ستایش دهقان، بهنام شرفی، پاشا جمالی، حسن موذنی، نسرتین نکبسا، محمد مژده‌ی، عباس توفیقی، فرشید صمدی‌پور، راستین عزیزپور، علی اشمند، پورویز بزگی، رضا داوودوندی و با حضور مریلا زارعی (در نقش مهدعلیا) بازیگران این سریال عاشقانه هستند.

تازه‌ترین کتاب استیون کینگک ترجمه شد

زهرا چفلگی از برگردان کتاب «بیلی سامرز» جدیدترین کتاب استیون کینگ خیر داد. به گزارش هنرآنلاین، زهرا چفلگی مترجم، با این توضیح که رمان «بیلی سامرز» به هیچ عنوان ارتباطی با زائر محبوب کینگ (وحشت)

ندارد، به هنرآنلاین گفت: این کتاب نور و جنایی است. تابستان سال ۲۰۲۱ به بازار عرضه شده و ترجمه آن از سوی نشر روزگار منتشر می‌شود. در ترجمه آن اصل امانت‌داری به قلم نویسنده نیز رعایت شده است. او با بیان این که کتاب از سه زبان روایت می‌شود و هر کدام نثر ویژه خود را دارد، ادامه‌داد: داستان سرراز جنگ عراق را می‌خوانیم که پس از جنگ به وطن برگشته و مشغول کشتن آدم‌های بد در ازای پول می‌شود. او دو قاتون دارد آدم‌های بد را بکش و ناپدید شو، اما زمانی که قصد بازنشستگی دارد، پیشنهادی وسوسه‌انگیز به سراغش می‌آید. دو میلیون دلار پول در ازای یک شلیک. کاری که قرار است کل جهان بیلی را به چالش بکشاند، او را درگیر ماجرابی فراتر از تصورش کند. در نیمه ابتدایی کتاب، با بیلی مواجه می‌شویم و شخصیت او در دنیای می‌کنیم، در نیمه دوم شخصیتی به نام ایلس همراهمان می‌شود و این دو همراه هم تا آخر کتاب حوادثی را رقم می‌زنند که زیاد دور از وضع جامعه حاضر نیست و چه بسا بسیاری از مسائلی را به چشم ببینیم و حس کنیم. چفلگی با این توضیح که مسایل سیاسی، اجتماعی و موضوعات قانونی در این کتاب مشروح هستند، افزود: یکی از ویژگی‌های بارز کتاب، نثر ساده و دلپذیر است که در توصیف صحنه‌ها به‌کار می‌رود. لحظات جنگی به حد کافی واضح زنده‌اند. از طرفی احساسات به‌خوبی به‌تصویر کشیده می‌شوند. جزئیات و داستان‌ها نیز پی‌نوست شده تا خواننده کاملا با داستان همراه باشد. «درخشش»، «کینگ‌ها»، «مسیر سبز»، «قبرستان حیوانات خانگی»، «سواری مرگ»، «امیدهای جاودان بهاری»، «بلیز»، «تلفن همراه»، «هر آنچه دوست داری از دست خواهی داد» و «خواهران کوچک ایلوپورا و مرد کت‌شلوارمشکی» از جمله کتاب‌های کینگ است. بسیاری از فیلم‌ها هیچان‌انگیز سینما مطرح شدن خود را مدیون این نویسنده هستند.

صادرات چمدانی ۱۰۰۰۰۰ دلار محصولات صنایع دستی گلستان

سرپرست اداره کل میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی گلستان از صادرات چمدانی ۱۰۱ هزار و ۶۷۴ دلاری تولیدات هنرمندان صنایع‌دستی این استان از ابتدای سال ۱۴۰۰ تاکنون خبر داد.

رحمان فرمانی در گفت و گو با ایسا

با اشاره به اینکه به دلیل نبود پایانه تخصصی صادراتی، بسیاری از صنایع‌دستی گلستان از گمرک سایر استان‌ها صادر می‌شود که آمار دقیقی در این زمینه وجود ندارد، اظهار کرد: آمار صادرات محصولات صنایع‌دستی استان بر دو اساس رسمی از طریق گمرک فرودگاه امام خمینی (ره) تهران و با به‌صورت چمدانی گردآوری می‌شود.

زندان زاھر « منتشر شد

کتاب «زندان زاھر» شامل هشت داستان کوتاه بر اساس زندگی امام هفتم به قلم محمدرضا عابدی شاهرودی توسط انتشارات آستان قدس رضوی منتشر شد.
براساس اعلام ناشر، کتاب زندان زاھر بر اساس منابعی از جمله «مدینه المعارج»، «عیون الاخیر(الرضاع)»، «الکامل فی التاریخ»، «رشاد مفید» شامل هشت داستان کوتاه بر اساس زندگی امام هفتم به

قلم محمدرضا عابدی شاهرودی منتشر شد. این اثر روایتی از شرایط اجتماعی و سیاسی دوران زندگی امام موسی کاظم(ع) و مشتمل بر هشت داستان کوتاه با عناوین پایرهنه، وضو، مزروع، مباحثه، نذر، پنجاه نفر و جانشین است. زندان زاھر در قالب هشت داستان روایت روشنی از شرایط اجتماعی و سیاسی دوران حکومت هارون الرشید خلیفه عباسی است که همه تلاش خود را به کار گرفت تا نور خدا را خاموش کند. در اثر این هجرتین گوشه‌ای از معجزات و کرامات امام هفتم(ع) که برای سال‌ها در زندان و سیاه چاله‌های زندان عباسی ماند، اما نور تابان او از اعماق تاریکی‌ها و ظلمات زندان تا به امروز روشنای بخش مسیر رسیدن به خداست؛ نور تابانی که اگر بر چهره هر کسی بینشند برایش از زاھر خواهد گفت و این روایت زندان زاھر است.
گفت‌وگوی امام موسی کاظم(ع) با هنرون عباسی برای نشان دادن سفر خود به پیامبر، کمک مالی امام کاظم(ع) به بزرگ قعی که بعد از برگشتن از نهب فرج مغازه‌ش مورد سرقت قرار گرفته بود، لطف و عنایت امام هفتم، شیعیان به مسیب زندان بان زندان سندی بن شاهک همگی روایت‌های از علم، بخشش، فروتنی امام در برابر یاران و اصحاب خویش در دشمنان‌شان است و اینکه برای کمک به شیعیان همواره پیشتاز بودند که حتی داستان‌های این کتاب می‌خوانیم.

خلأقیتی با الهام از طبیعت

پاپوین لهستان با عنوان «خلأقیّت با الهام از طبیعت» در منطقه تحرک میزبان بازدیدکنندگان در اکتسبو ۲۰۲۰ دویی است. به گزارش هنرآنلاین، پاپوین لهستان برای نمایشگاه اکتسبو ۲۰۲۰ دویی توسط شرکت معماری مستقر در ورشو WXCA و استودیو سوبیسی Bellprat Partner با الهام از حیات وحش و حیوان این کشور طراحی شده است.
موضوع اصلی پاپوین سه طبقه هستان «خلأقیّت با الهام از طبیعت» اشاره به مناظر طبیعی این کشور دارد که بخش مهمی از هویت لهستان را نشان می‌دهد. این غرفه هم یک ساختمان است هم یک اثر هنری که با یک ساختار مدولار باز و شبیه به درخت طراحی شده است. در نما مجسمه‌های کوچک متحرک به شکل پرندگان از زندان ساختمان بیرون می‌آیند تا بازدیدکنندگان حرکت پرندگان را در طول مهاجرت‌شان بین لهستان و امارات تصور کنند و در عین حال به عنوان یک سایبان برای آن عمل می‌کند.
طراحان این غرفه گفته‌اند: «دعوت از بازدیدکنندگان برای همراهی در این سفر و مشاهده فرآیند پرندگان لهستانی توسط این توسعه ی یک داستان جذاب و چند لایه در مورد زیبایی طبیعت لهستان، تبادلت بین‌المللی، تحرک، صادرات ایده‌ها و فناوری‌هاست.»